

Haandværks- og servicefag dør i Skive

Hvor skal vi om nogle faa aar faa syet vores tøj? Faa lagt et par bukser op, faa sat en lynlaas i?

Hvor skal vi faa lappet vores sko, faa syet den stikning, som er gaaet op og meget mere?

Flere og flere service- og håndværksfag uddør, og om ca. tyve aar vil der ikke være flere skræddere og skomagere i Skive. Behovet for de omtalte fag vil ikke mindske, men det er for fiden umuligt at faa lærlinge.

Andre fag, f. eks. billedskærerfaget, uddør, fordi der ikke er behov for arbejdet, og fordi det bliver for dyrt. Men skomagere og skræddere er der mere behov for end tidligere, fordi mange husmødre ikke længere har tid til selv at reparere smaaskader.

Vi har talt med en skrædder, en skomager og en billedskærer i Skive, som fortæller om situationen inden for deres fag.

Der blev sidste aar kun udlært en skrædder i Danmark. Faget er ikke spændende nok. Der er for meget arbejde og for stort et ansvar. Derfor foretrækker de unge andre uddannelser, siger skræddermester Svend B. Larsen, Torvegade, Skive.

Om tyve aar maa vi selv igang med naal og traad

Umuligt at skaffe lærlinge til skrædderfaget - Faget er for kedeligt og arbejdet og ansvaret for stort, siger skræddermester Svend B. Larsen, Skive

Hvor kan man om tyve aar faa syet et sæt tøj? Faa foretager smaareparationer og ændringer af tøj, som ikke passer. Sandsynligvis maa folk selv forsøge. For til den tid vil der ikke være flere skræddere i byen.

For tyve aar siden var der elleve skræddere i Skive. I dag er der to, og om en snes aar er der sandsynligvis in-

get er saa lille. Sidste aar blev kun udklækket en skræddersvend i Danmark. Faget er ikke tilstrækkeligt spændende. Hvis de unge mennesker vil have med tøj at gøre, gaar de paa designer- og kunsthåndværkerskoler.

- Men det er bestemt ikke det samme. Vi andre er grædefærdige, naar vi ser, hvad der produceres der.

de, vi har.

- Vil skal betale dagpenge ud af vores egen løn, hvis en medhjælper er syg. Men samme dagpengeordning gælder ikke for os andre. Det fremmer jo ikke ligefrem lysten til at gaa i lære og blive selvstændig.

- Hvorfor skulle et ungt menneske tage det store arbejde og det ansvar, som er

pladserne var faa og lønnen lille.

- Det viste sig nu ogsaa at være det helt rigtige fag. Havde jeg været ked af det, var jeg sprunget fra. I mange aar beskæftigede Svend Larsen tre svende og to syersker. I dag er det imidlertid saa godt som umuligt at skaffe en svend. Der bliver ikke uddannet nye, og de gamle er døde. Derfor klarer han sig med en dame.

Naar de to eneste skræddere i Skive holder om en snes aar, vil det sandsynligvis være umuligt at faa syet et sæt tøj, eller maaske end-

Skomager blev ved din læst

Mange skomagersvende bliver omskolet og gaar over i andre erhverv for at tjene mere

De fleste skomagere er gaaet fra deres fag. Har ladet sig omskole og er gaaet over i andet erhverv. F. eks. paa fabrik, hvor der er langt flere penge at tjene, siger skomager K. Andersen, Thinggade 18, Skive.

- Det gamle ordsprog: „Skomager, blev ved din læst“, kan næsten bruges som en opfordring til disse mange. Om tyve aar vil der nemlig ikke være flere skomagere tilbage.

Skomager K. Andersen har været selvstændig siden 1920, og han har nok at lave, fordi de fleste skomagere i Skive og opland er døde eller sprunget fra deres fag. Til næste aar lægger han imidlertid op paa grund af alder. Han fylder 70, og kan ikke længere holde ud til det meget arbejde.

I 1924 var der 32 skoma-

gere i Skive. I dag er der seks, derfor har alle nok at se til. Skomager Andersen har saagaar kunder fra Haderup og Vinderup, som kommer helt til Skive for at faa lappet deres sko.

- Om nogle aar bliver det imidlertid vanskeligt. Jeg tror, det ender med, at vi kommer til at smide mange sko ud, fordi der ikke vil være folk til at reparere dem, siger skomager Andersen.

- Maaske vil skotøjsfabrikkerne paatage sig at sætte nye hæle og saaler paa sko. Men tænk paa de mange smaareparationer, jeg har ved siden af. Saa gaar der lidt op i en syning, saa gaar der en rem, og saa ryger en knap af. Hvem vil sende et par sko paa fabrik for saa lidt? I hvert fald bliver det forholdsmæssigt dyrt.

- Flere steder i Europa er det allerede kommet saa vidt, siger skomager Andersen. Jeg har en søster i England, som ikke kan faa repareret sko længere. Da hun sidste aar var i Danmark paa besøg, havde hun en halv snes sko med hjem, som skulle gøres i stand. Saadan bliver det ogsaa herhjemme om en snes aar.

- Man skal være en dygtig skomager og have meget at lave for at faa noget som helst ud af det, siger skomager Andersen.

- Jeg har haft en halv snes lærlinge, mens jeg har været mester, men de fleste er sprunget fra faget. De lader sig omskole og gaar paa fabrik, hvor de kan tjene mere.

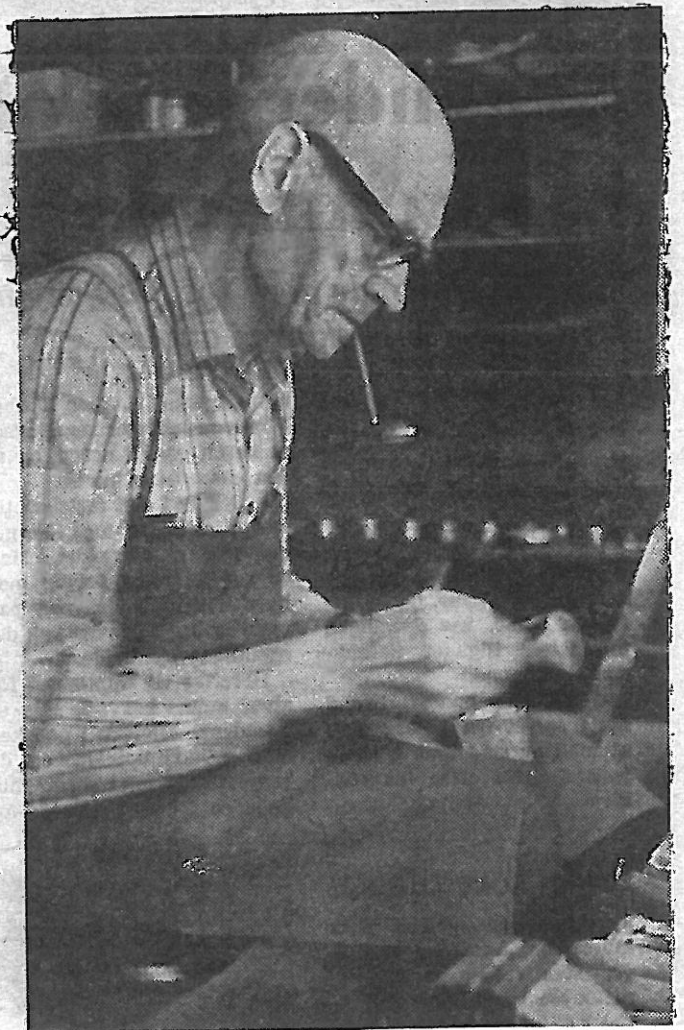
De sidste ti aar har han imidlertid ikke haft en lær-

lære, ja saa kunne jeg komme til at arbejde for bønderne.

- Arbejdet som skomager har jeg ogsaa været meget glad for. Tidligere har jeg haft lærlinge og svende. Nu klarer jeg det hele alene. Egentlig kunne jeg godt tænke mig at fortsætte, naar jeg bliver 70. Arbejdet er bare for anstrengende, og det er umuligt at gaa ned paa halv kraft. Skoene vælter ind til mig. Om dagen kan jeg naa at reparere ca. tyve par sko, hvis jeg rupper mig.

Naar jeg holder op, kommer der ingen efter mig. Og der er saa kun fem skomagere i Skive.

lise

- Faget gaar ikke ind, fordi behovet for skræddere bliver mindre. Tværtimod, siger skræddermester Svend B. Larsen, Torvegade Skive.

- Vi har masser at bestille min branche. Især kommer folk til os med alle slags reparationer og ændringer af tøj, som skal foretages. Faget der imidlertid ud, fordi tilgangen af lærlinge til fa-

lertid godt forstaa, at ingen gider blive selvstændige skræddere.

- Arbejdet er bundet, og samfundet tolererer ikke smaa haandværksmestre og selvstændige.

- Vi skal sørge for momsregnskab, ATP, sygeløn og meget mere. Og alle disse ting bliver vederlagsfrit lagt oveni det øvrige arbej-

stændig, naar der findes saa mange andre muligheder i dag?

Svend B. Larsen ville som ung have været urmager. Dengang var det imidlertid umuligt at faa en læreplads. Saa da det istedet viste sig, han kunne blive skrædder, ja, saa var det bare med at slaa til med det samme. Det var i kriseaarene, hvor lære-

lynlaas i bukserne, faa lagt jakken op og ligende.

- Jeg tror det bliver svært at undvære os. Mange mennesker kan ikke passe konfektionssyet tøj og maa ty til os. Men det kunne maaske ordne sig med tiden, saa der ogsaa bliver fremstillet tøj til svære mennesker. Være bliver det med de reparationer, vi foretager. Folk har

mindst halvtreds habitter, som jeg selv har syet. Men selvfølgelig er det krævende at være paa tæerne hele tiden. Er man ansat f. eks. paa et kommunekontor kan man bedre dække sig ind. I mit fag skal alt arbejdet være perfect. Blandt andet derfor er det svært at skaffe lærlinge.

lise

- Og jeg ønsker heller ikke at faa det. For det første trækker jeg mig snart tilbage. For det andet tillader pladsforholdene i butikken ikke, at jeg beskæftiger endnu en mand. Og for det tredje kan det ikke længere betale sig at have lærlinge. Der er

Til næste aar lægger skomager K. Andersen, Thinggade 18, Skive, op.

Billedskærer Tage Jensen, Vindevej, Skive, er udlært billedskærer. I 50-erne var arbejdet imidlertid smaat og han begyndte at dreje og fremstille møbler

Ingen vil betale den tid et godt haandværk tager

Billedskærer Tage Jensen sprang fra sit fag og fremstiller nu møbler

Hvem køber billedskærersarbejder i dag. I hvert fald er det saa faa, at billedskærer Tage Jensen, Vindevej, Skive, ikke kan leve af faget.

For nogle aar siden tog han en beslutning og gik over i andet erhverv. Han begyndte at lave snedkerarbejde og dreje. Et fag, som ogsaa er uddøende.

I dag ved Tage Jensen ikke hvad han kalder sig, men han har en god forretning med fremstilling af bedre, stole og andre møbler, som han sælger til møbelforretninger landet over. T. J. Møbler kalder han sin fabrik.

Tage Jensen blev udlært billedskærer i 1928. Dengang var der seks billedskærermestre i Skive, idag er der ingen beskæftigede ved faget.

- Under krigen havde vi en blomstrende forretning. Renæssancemøbler var paa mode, og vi havde alt det at bestille, som vi overhovedet kunne magte. Da kunne jeg have brugt ti svende, men kunne ikke faa dem.

- Siden har der ikke været det store arbejde til os. De fleste fabrikker begyndte at fremstille glatte møbler, og i 1954 maatte jeg saa smaat begynde at kigge mig om efter et nyt arbejde, hvis jeg

ikke skulle gaa fallit. Jeg tog den nærmeste udvej og gik over i drejefaget, som ikke faldt mig det mindste svært. - Og siden 1962 har jeg fremstillet stole og borde i almestil med træskærersarbejde paa ryggen og benene.

Tage Jensen er nu alene om fabrikationen, men indtil sidste aar beskæftigede han en billedskærersvend til fremstilling af udskæringerne.

Han er imidlertid gaaet over i industrien nu, fordi han var bange for at blive arbejdsløs, naar Tage Jensen om en halv snes aar kan faa pension.

- Han ville hellere springe fra nu, hvor han er saa ung, at han stadig kan faa andet arbejde. Og det forstaar jeg udmærket, siger Tage Jensen, der nu bestiller alt billedskærersarbejde hos en billedskærer i Holstebro.

Da Tage Jensen gik i lære, saa det ikke ud til, der skulle blive arbejdsløshed indenfor faget.

- Der var godt nok noget der hed møbelfabrikker, men der var mange værksteder, der fremstillede enkeltmøbler. Og billedskærersarbejdet var paa mode.

= I dag vil folk ikke betale

den tid, som et godt haandværk tager at udføre. Det er for dyrt for kunden, men vi andre faar sandelig ogsaa for lidt ud af det. Derfor siger

jeg selv nej, hvis nogen bestiller et arbejde hos mig.

Tage Jensen passer nu værkstedet sammen med sin kone.

- Vi kunne sagtens bruge flere folk. Men det gaar bedst uden alt for mange. Nu om dage er der jo saa meget regnskab, der skal føres, at

det knap kan betale sig at have folk.

- Vi har imidlertid maskiner til at beskæftige fem seks mennesker, og maaske sætter vi igen produktionen op. Effterspørgslen er i hvert fald tilstrækkelig stor.

lise

Tekst: Annelise Pedersen . Foto: Bent Tilsted

- flere nyheder - flere billeder - bedre orientering...